

Nuläget

Den 22-23 september förra året höll Miljödostolen huvudförhandling angående Bengtsfors kommuns ansökan om tillstånd för att utföra efterbehandlingsarbeten vid EKA-området. För att kunna ta ställning till kommunens ansökan har Miljödostolen efter förhandlingen begärt viss kompletterande information, huvudsakligen i fråga om EKA-områdets grundvattenförhållanden.

Med anledning av Miljödostolens begäran har kommunen genomfört vissa kompletterande undersökningar och utredningar. Resultaten redovisades till Miljödostolen den sista februari. Fortsatt huvudförhandling sker den 13 april och sedan väntar vi på att dom ska meddelas.

Ny miljökontrollant

Vid årsskiftet slutade Åsa Svensson efter mer än två års anställning som miljökontrollant vid EKA-projektet. Sabina Kolodynska har nu tagit över rollen som miljökontrollant.

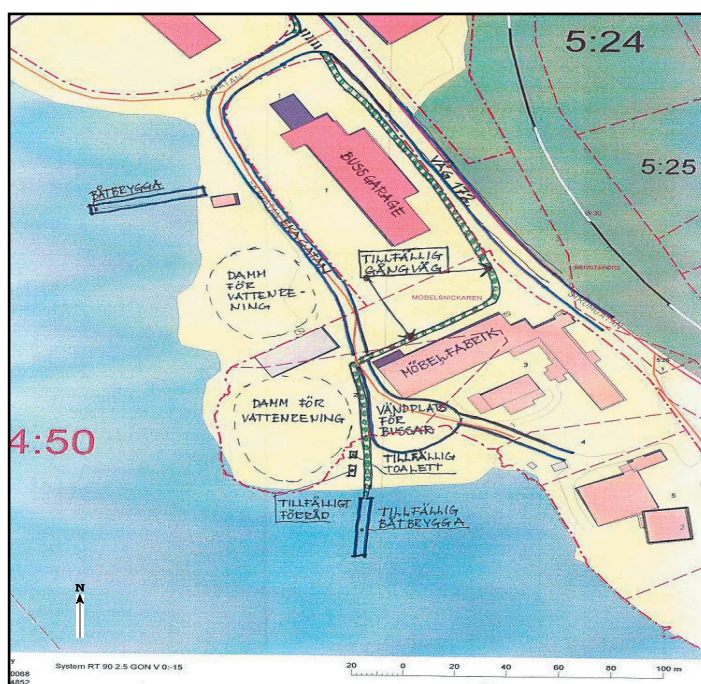
Sabina Kolodynska, ny miljökontrollant i EKA-projektet

Sabina har en dubbel civilingenjörsexamen inom miljöskydd och miljömätningar. Hon har studerat i sitt hemland Polen, på KTH i Stockholm och på Chalmers i Göteborg.

Sabina har tidigare arbetat med frågor om förorenat dagvatten och för ett arkitektföretag i Göteborg med miljöklassificering av fastigheter. Just nu pågår rekrytering för att förstärka gruppen med ytterligare en medarbetare.

Tillfälliga förändringar under saneringsarbetena

Nu pågår rivning av icke-förorenade byggnader. Ett lokalt företag har köpt byggnaderna. En tillfällig flytbrygga kommer att anläggas enligt ritningen nedan. Vid samma plats kommer temporärt två förråd och en handikapptoilet att uppföras. Strax sydväst och i anslutning till möbelfabriken finns en vändplats för bussar. En tillfällig gångväg kommer att gå längs väg 172 och framför möbelfabriken fram till flytbryggan. På området planeras även två dammar för vattenrening att anläggas.

Tillfälliga förändringar under saneringsarbetena

Spårämnesförsök

I januari och februari i år utfördes fördjupande geohydrologiska undersökningar, så kallade spårämnesförsök. Med hjälp av dessa försök kan grundvattnets strömningsriktning och strömningshastighet i EKA-området identifieras. Spårämnesförsöken i samband med borrhningar och geotekniska undersökningar som genomfördes i höstas bidrar till att skapa ökad förståelse för grundvattenförhållanden i ett så olikartat område som EKA.

Spårämnesförsök utanför cellhallen i EKA-området

Kvicksilverföreningar

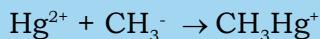
Stora mängder och höga halter av föreningar, särskilt kvicksilver och dioxiner, finns på EKA-tomten. Föreningarna härrör främst från den nedlagda kloralkalifabriken.

Fil. Dr. Olof Regnell från Institutionen av kemisk ekologi och ekotoxikologi på Lunds Universitet berättar om föreningssituationen på EKA-området:

”I synnerhet kvicksilvret som ligger i strandzonen utgör en fara för ekosystemen i Bengtsbrohöljen och i nedströms liggande sjöar och vattendrag. Strandzonen kan nämligen erodera vid höga flöden varvid stora mängder kvicksilver kan komma ut i sjön”.

Det som kan hända när kvicksilvret kommer ut i vattensystemet är att det omvandlas av mikroorganismer till en organisk form som heter metylkvicksilver. Metylkvicksilver är mycket farligare än oorganiskt kvicksilver, eftersom det anrikas kraftigt i organismer och dessutom är ett starkt nervgift.

Metylering av kvicksilver

(kvicksilver + metylkarbanjon
→ metylkvicksilver)

Omvandlingen till metylkvicksilver sker med hjälp av mikroorganismer.

Enligt Olof Regnell räcker det inte bara att ta bort kvicksilvret från platser där erosion kan förekomma. Strandzonen kan på nytt förorenas av kvicksilver belägen ovanför strandzonen genom att föroreningarna transporteras ner mot sjön med markvatten. En stor del av kvicksilverföreningarna på EKA-området utgörs troligen av metalliskt kvicksilver som har hög rörlighet i marken genom att det löser sig i vatten och samtidigt inte binder hårt till markpartiklar. Därför är det viktigt att ta bort så mycket kvicksilver som möjligt från hela EKA-området, säger Olof Regnell.

En annan viktig åtgärd för att minska risken för att sanerade ytor vid strandzonen förorenas på nytt är att minska vattenomsättningen genom användning av barriärer. Dessutom anläggs filter längs vissa strandsträckor för att förhindra att föroreningar läcker ut till Bengtsbrohöljen.

Åtgärdsalternativ

Fyra nya åtgärdsförslag har tagits fram i riskvärderingen, dvs. den studie som utvärderar alternativ efter miljömässiga, tekniska, ekonomiska och andra samhällsintressen. Kommunens inställning till de föreslagna alternativen, vilken även Länsstyrelsen och Naturvårdsverket delar, är att saneringen skall reducera föroreningen så långt som det är möjligt.

Byggledning

Bengtsfors kommun har upphandlat Björn Johnson från CarlBro som delprojektledare och entreprenör för saneringen i Bengtsfors.

Björn Johnson, byggledare, CarlBro Karlstad

Björn har lång och gedigen erfarenhet inom byggledning, anläggning, projektering samt kontroll och besiktning. Han har bland annat under många år arbetat med bygg- och projektledning inom saneringsuppdrag åt Svenska Petroleuminstitutets Miljösaneringsfond AB. Björn ansvarar för att entreprenaderna genomförs enligt kontraktet. Som kontrollant har Kenneth Weidenmo från CarlBro Göteborg upphandlats.

Tidplan

Referensundersökningar kommer att fortsätta till sommaren 2005 då miljökontrollundersökningar börjar.

Kompletteringar redovisades av kommunen till Miljödomstolen den sista februari. Remissmyndigheterna har yttrat sig över kompletteringarna och den 13 april kommer kommunen att träffa Miljödomstolen för fortsatt huvudförhandling. Sedan ska dom meddelas.

Detaljprojektering fortsätter till sommaren 2005.

Rivning av icke-förorenade byggnader har redan startat. Huvudarbeten börjar i mitten av 2005 och beräknas vara klara i slutet av 2007.

Laboratorieutrustning från EKA-tiden, kan ses på EKA-museet vid infarten till Gammelgården

Vill du veta mer?

Bengtsfors kommuns hemsida uppdateras kontinuerligt med de senaste nyheterna om EKA-projektet, www.bengtsfors.se/eka

Från projektet ska vi göra vårt bästa för att på ett säkert och bra sätt kunna visa upp de pågående arbetena.

Kontaktpersoner:

Bengtsfors kommun

Boh Tivesten

Telefon: 0531-52 60 10

E-post:

boh.tivesten@bengtsfors.se

Projektledare:

Kjell Hansson

Telefon: 08-514 507 80

E-post:

kjell@empirikon.se

